

тико-технически подробности“, свързани с акта и процедурата на брачния избор, като уговаряне, „купуване“ и „продаване“ на булка; да се прецени защо, доколко, кога, къде и как могат да настъпват промени в „ценовия курс“ на предлаганите „експонати“, с нарушаване (омекване или втвърдяване) на ригористичните интенции на групово фаворизираните техники и изисквания към „портрета“, социално-качествената, биологичната и нравствено-психичната определеноост на кандидатите и др. под.

Взети сами по себе си, тези отделни проблеми и феномени имат различна ценностно-нормативна определеноост и функционална мисия в различните цигански групи. Както посочва Е. Марушиакова, „това, което в една група се смята за правилно и добро, не задължително има същата натовареност в друга. Например, докато при лингурарите се цени най-много трудолюбивата жена, при грастарите се цени произходът ѝ, а при йерлиите често външните ѝ данни“²⁴. Ценностно-нормативният континуум, фиксиран и реализиращ се в брачно-изборните претенции и очаквания, е пряк или косвен индикатор за вътрешногруповите субординации или дискриминации на определени човешки (биологични, психо-характерологични, социални, морални и пр.) добродетели и недостатъци в конкретното ромско пространство. В него прозират и се репродуцират и наслоенията от други етнически, етнорелигиозни и етнокултурни матрици, които са се формирали в социално-историческата (някогашна и днешна) ромска биография.

Естествено, липсата на единно общностно етнично самосъзнание и плурализъмът на ценностно-нормативните валидации в различните ромски групи предпоставят своеобразна **неформална** интенция и инвенция на брачно-семейните аспирации, експектации и реалности. Това обстоятелство съществено се отразява върху цялостната панорама на формулирането и осъществяването на отделните звена от технологичните цикли на семейно-брачния комплекс в отделните групи. На негова основа възникват и се развиват съответни аксиално-прескриптивни дистанции в конкретната група, различни от тези, които характеризират семейно-брачната битност на по-близо или по-далеч отстоящи в пределите на тоталното (географско и социално) пространство други цигански групи. Сблъсъкът